

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 120 Lei

Pe jumătate . . . . . 60 Lei

In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 4 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Camerele agricole.

— Ce rosturi au? — Cum sunt compuse și cine sunt alegători? —

De Dr. ZAHARIE BOILĂ, avocat.

Am făgăduit, că vom vorbi despre camerele agricole. Cameră înseamnă o asociație de cetățeni, cari sunt de aceeași branșă. Astfel au cameră industriașii, comercianții, inginerii, medicii, avocații și tot astfel statul s'a îngrijit, ca și plugarii, adică agriculturii, să aibă o asociație a lor. Asociația plugarilor, adică a agriculturilor, se chiamă: cameră agricolă.

Camerele agricole, se înființează pentru fiecare județ câte una. Apoi toate camerele județene laolaltă, se adună în Uniunea peste toată țara a camerelor agricole.

Scopul camerelor agricole, este să apere interesele țărănimii, ale plugarilor, ale crescătorilor de vite, ale pădurilor, ale pădurarilor, cu un cuvânt ale tuturor oamenilor cari trăiesc prin munca pământului și prin creșterea și cultivarea animalelor domestice. Astfel la unguri erau »gazdasági egyesület«, la români se chiamă camere agricole. Dar până ce în asociațiunile economice ungurești nu erau primiți decât nemeșii, la noi trebuie să fie primiți toți țărani, plugarii și pădurarii.

Ce rosturi au camerele agricole? În primul rând să dea sfaturi bune guvernului, apoi funcționarilor din orașe și din județe, asupra tuturor lucrurilor cari sunt în legătură cu agricultura, adică cu munca pământului, cu economia de vite și cu pădurile. Asemenea, acestea camere agricole dau sfaturi potrivite primăriilor, prefecturilor și altor autorități, când acelea vreau să reguleze vr'un râu prin canalizare, sau vreau să zidească gaturi, ori vreau să dreagă drumuri, ori vr'un deal, care se surpă, și așa mai departe. De sfaturile lor funcționarii statului trebuie să țină seamă, căci altfel se păgubesc oamenii, sătenii și însuși statul.

Camerele agricole se vor îngriji de învățarea plugarilor sau a agriculturilor tinere, precum și a acelor, cari nu se pricep la economie. Se știe, că pe lângă o muncă a trupului, dacă se întrebunțează anumite mașini, aparate, sau se iau anumite măsuri de precauțiune, atunci roada pământului va fi mai multă și mai bună, neasămănat mai bună decât dacă pământul se lucră fără nici un cap și fără nici o ordine. Pentruca țărani să fie bogați și pământul să aducă roada îmbelșugată, trebuie ca așa să se facă lucrarea pământului, ca prin puțină muncă, în loc puțin să

câștigăm mai mult decât până acuma. Asta nu se poate decât dacă vom fi plugari pricepuți. Căci înzădar voi lucra eu ziua noaptea, ca o vită, dacă vecinul, care e învățat, știe să câștige cu lucru mai puțin mai mult, numai fiindcă întrebunțează cu minte bună anumite măsuri. Pentruca bogăția țării să se mărească tot mai mult trebuie, ca fiecare petec de pământ să fie lucrat cu pricepere și tocmai de aceea avem nevoie de școli pentru plugari. Camerele agricole pot înființa asemenea școli.

Camerele agricole vor chibzui cum s'ar putea face legi cât mai bune pentru țărani, adică pentru plugari, ca plugarul să-și poată vinde scump tot ce produce el și, în schimb, să poată cumpăra marfa lui ieftin. Astăzi vedeți, că grâul, vitele, vinul, lemnul, cucuruzul are un preț de nimic. În schimb tot ce-i trebuie țaranului e scump. Așa că nu se poate îmbogăți nici un țaran pe lângă legiuirea de astăzi. Prin aceste camere agricole plugarii vor pretinde dela guvernul țării să aducă legi bune pentru ei.

Tot asemenea se vor îngriji camerele agricole, ca țărani, cari se ocupă cu creșterea vitelor să poată avea pășuni, să poată crește bine vitele, cu bani puțini, și să poată avea cât mai bun soiul de vite. Se vor face expoziții de vite și se vor trimite oameni în străinătate pentruca să vadă cum merg acolo lucrurile, să învățăm ce putem dela străini, ca să mărim câștigul din creșterea vitelor. Plugarii vor fi apărați de către aceste camere agricole să nu fie siliți a vinde vitele pentru un preț de nimic. În fiecare județ camerele agricole se compun din 17 membrii aleși de plugari și de 11 membrii numiți de guvern. Cei numiți de guvern sunt următorii: prefectul, președintele consiliului județean, consilierul agricol, cel mai bătrân dintre veterinari, cel mai mare peste păduri, primarul orașului în care este prefectura, apoi delegații băncilor și cooperativelor populare, un comerciant, administratorul financiar (cel care e peste oficiul cu dările). Inafară de aceștia, precum am spus, țărani aleg 17 membrii, cei mai pricepuți în agricultură și iubitori ai țărănimii.

Cine are dreptul de a alege? Cetățenii români agricultori, crescători de vite, proprietari de păduri, cari împlinesc următoarele condițiuni speciale:

1., să aibă cel puțin 2 jugăre și jumătate pământ.

2., să fie arendaș, dar atunci trebuie să aibă cel puțin 8 jugăre pământ.

3., dacă cineva n'are nici pământ arător, nici rât, nici pășune, atunci poate fi alegător dacă are cel puțin o grădină, sau o vie sau albinărit care e măcar de 5 fel-dere de mare.

Aceștia au drept de alegători, dar numai dacă se înscriu în liste. Deci vă îndemnăm din nou să vă uitați, că sunteți sau nu luați, în listă la comună?

Cum stă lumea și țara.

Tomescu, hoțomanu'...

Nici într-o țară din Europa nu se întâmplă, poate, atâtea hoții, ca la noi. Curat vorba ceea: »Ca la noi, la nimeni«. Anul trecut făcea isprăvuri »craii bălților«, Terente... A hoțit cât i-a plăcut și apoi s'a dus, întreg și sănătos, pe-aici încolo. Nici fir de păr din cap nu i-a căzut. Măcar au fost mobilizate în petrița lui regimente întregi de oștire.

Acum s'a ridicat la mare renume banditul Tomescu. Nici asta nu-i mai puțin isteț și norocos decât Terente. Deosebirea e numai, că Terente lucra în bălțile Dunării, iar nenea Tomescu la munte, în codru. Ba Tomescu a înaintat mult față de tovarășul său din anul trecut. Dumnealui cică are la îndemână și automobil boeresc și mitraliere... Ce să zici, lumea înaintează! Umblă și după Tomescu batalioane întregi de jandarmi, ba și trupe regulate din Vânătorii de munte, dar hoțomanul nici nu vrea să știe. Par'că are într'adevăr iarba fiarelor. Curat sfederușu' dracului!

Isprava dela Vulcana.

Și să vedeți ce pozne știe să facă Tomescu. Mai de curând a răsărit în calea unui șir întreg de trăsuri (nu mai puțin decât 18), cari duceau oaspeți dela o gară, la scâlzile dela Vulcana, din jur de Târgoviște. Banditul era cu bunul său prieten Munteanu. Amândoi îmbrăcați în haine de jandarmi. Unu' sta înfipt în marginea șoselei cu pușca la ochi, iar al doilea buzunărea, frumos și neted, pe boerii înspăimântați. Intre lumea încolțită de hoțoman era și d. Ion Mihalache, președintele Partidului Țărănesc. I-au șters și dumisale un ceas de aur și câteva mii de lei...

La urmă, după ce toate buzunarele au fost plivite, banditul Munteanu s'a pus la taifas cu domnia și le-a ținut adevărate cuvântări. Ba unora le-a mai întors din bani, să aibă de cheltuială. Iar când afacerea a fost încheiată cu bine, cei doi bandiți au luat-o, alene, spre codru... Să-i găsească cine poate!

Frontul împotriva bandiților.

Intâmplarea dela Vulcana a făcut vâlvă mare în toată țara. La București s'a ținut un adevărat consiliu de război, la care au luat parte dnii general Ștefănescu, comandantul corpului de jandarmi, Romulus Voinescu, directorul general al Siguranței și Alexandru Crăsnaru, secretar general în ministerul de interne. Si s'a hotărît să se ia toate măsurile, ca cei doi haiduci îndrăzneți să fie prinși, ori rași... Cel dintâi lucru e, că s'a pus preț de 100,000 lei pe capul lor. Cine-i prinde, ori îi împușcă, ia paralele!

Dintr'atâta tot vor ajunge ei, ori la ocnă, ori la sapă.

Ce mai e nou în lume?

Bătăi în parlamentul Sârbesc.

Sârbii s'au bat în „Scupcina“ lor ca'n crâsmă. Luchinici, ministrul de justiție, a fost descoperit că ia mită dela nește bogătani, ca să le tacă hatăruri. Pentru acest motiv, el a fost săpunit rău de către dușmanii săi politici. Câțiva prietini au sărit să-l apere și s'a încins în parlament o bătaie ca de orbeți. S'au belit nasuri și s'au mutat fălei. Unii deputați au ieșit la drum și au urmat a se răfui mai departe. Au trebuit să-i despartă sergenții de stradă. Un polițist striga cât îl lua gura: *Incețați domnilor, că aici nu-i scupcînd!*

Englezii au dat în ceartă cu bolșevicii.

Angliștii au ajuns la ceartă cu bolșevicii din Rusia. Gazetele celea mari din străinătate spun, că neînțelegerea poate duce și la un război. Pricina vine de-acolo, că Rușii îi sprijinesc pe Chinezi în contra Englezilor și vreau să înfrângă puterea Englezilor în Asia. Aceștia din urmă tare s'au inciudit pentru îndrăzneala bolșevicilor și amenință cu război. Englezii sunt oamenii naibii, ei nu sufer sub nici un cuvânt ca alții să le sufle în borș. Deci bolșevicii și-au găsit nașul... Ochii lumii întregi sunt încreptați acum spre Londra și Petrograd. Un nou război mocnește sub cenușă.

Războiul din Africa.

În Maroc, pe frontul dintre riffani și francezi trebile stau tot încurcate. *Abd-el-Krim*, comandantul africanilor nu se dă plainic. El adună trupe într'una și îi ține pe francezi în loc, ba le și trage câte-o bătaie în toată rânduiala. Francezii se gâtesc să trimită în Africa un pătrar de milion de soldați. Le vine cu rușine să-i batjocorească nește sălbatici. Se dă război acolo, în toată regula. Numai cât africanii cică au la spate bani și arme europene. Si mai e și *Abd-el-Krim* un mare meșter. El îi ține pe negrii în foc, fâgăduindu-le mueri și saci. Sacii însemnează, că orașele cucerite dela francezi pot să le jefuiască. Iar negrii când aud de mueri și de jaf, se luptă ca nebunii. Vorba e, că în Africa tunurile au mare slujbă acum.

Chinezii vreau să alunge pe Englezi.

În China nu-i mai bine, decât a fost înainte cu o săptămână-două. Din potrivă. Chinezii vreau să se mântuie cu orice preț de europeni, mai cu seamă însă de Englezi. Ei s'au legat, că nu mai fac nici un negoț cu supușii Angliei; nu le mai vând nimic, nu le mai primesc banii, într'un cuvânt îi boicotează pe toată linia. Rușii bolșevici îi sprijinesc. De-aici încordare între Englezi și Ruși.

Bătaia lui Dumnezeu în Japonia.

Peste *Japonezi* iarăș s'a lăsat mânia cereiului. Au fost și acolo furtuni groaznice, cu revărsări de ape. Telegramele spun că s'au prăpădit ținuturi întregi. Peste 170,000 de oameni au rămas fără adăpost, că apele au măturat sate și orașe întregi.

Bolșevicii la treabă... La Moscova au fost dați de curând pe mâna călăului un general din armata roșie, dimpreună cu mai mulți ofițeri. Au fost uciși sub cuvânt că au fost spioni.

Botezul copiilor.

Intre învățăturile multe, pe cari nu le-au scris sf. Ioan și ceilalți Apostoli sunt mai ales trei; de cari nu vreau să știe predicatorii pocăiților și pe cari biserica noastră le crede și le ține cu sfințenie. Acestea trei lucruri sunt: *botezul copiilor mici, cinstirea sfintei cruci și cinstirea Maicii Preceste*. Fără de acestea trei învățături nu am mai fi creștini, ci niște lepădați de legea noastră.

Pocăiții spun, să nu botezi copilul până când e mare, ca el să-și aleagă creștința în care vrea să trăiască, pentrucă, zic ei, așa au făcut și Apostolii.

Apoi să ne ierte frații pocăiți, că doară mai bine vor ști să ne spună învățăceii Apostolilor, ce-au învățat ei despre botez și cum au botezat, decât dumnealor. Iată ce se scrie în cărțile celea vechi despre botezul copiilor: La anul 253 d. Hrist. s'a ținut la Cartagina, în Africa, un săbor mare. Au fost de față 66 de vlădici. În săborul acesta a întrebat sf. Ciprian, un vlădică cu mare nume, că oare nu ar fi bine să se amâne botezul copiilor până la a opta zi după naștere, așa cum se făcea și tăierea împrejur la jidovi, tot a opta zi. Dintre episcopii de față nici unul nu s'a învoit la aceasta. Toți au fost de părerea ca copilul să fie botezat cât se poate mai curând, ca să nu fie lipsit timp îndelungat de harul lui Dumnezeu.

Nici măcar opt zile nu s'au învoit cei 66 vlădici din vechime, să se amâne botezul copiilor, decum 18 ani, cum învață pocăiții!

Foița „UNIRII POPORULUI“.

Insemnări din Italia.

De A. Melin.

V.

La Florența. — Catedrala Santa Maria del Fiore. — Battistierul. — Pe terasa dela Fiesole. — Signoria și Loggia. — Comorile Renașterii. — „Noaptea“ lui Michel Angelo. —

Drumul dela Venezia spre Florența îl facem noaptea, în aceleași vagoane sârbești, mici și strâmte față de vagoanele încăpătoare și frumoase ale Italiei. Ne cuibărim într'una pe băncile tari de lemn, rugând somnul să ne fure, dar el nu se îndură, zadarnic îl momim cu perinițele albe, curate, pe cari le-am luat în chirie, cu câte 2 lire, la gara din Venezia. Și nu putem dormi, ci numărăm gările mărunte, cari aleargă vijelioase pe lângă tren și se afundă în noapte, ca niște năluci călătoare...

Povești n'avem, că celea văzute până aci s'au îngrămădit așa de mult în sufletele și în inimile noastre, încât graiul nu mai are rând să curgă. Tăcem și picotim. Fiecare stă de vorbă cu gândul său și cu amintirile. Trenul sboară ca un nebun, după obiceiul italian, și vagoanele noastre se leagănă ca niște fulgi, la urmă. Uneori ni-se pare că sărim de pe linie și ne temem în tot momentul de vre-o nenorocire. De-o fi s'o pățim, numai sârbii sunt de

vină, cu vagoanele lor păcătoase. De sufletul lor să fie, dacă ne-om prăpădi..!

Dumnezeu ne poartă de grijă însă și oboseala e bun doctor. Nu ne mai pasă de nimic. Dela o vreme simțim că ne-am afundat în munți. Sunt *Apeninii*, cari dela Bologna încolo se strâng tot mai tare pe lângă calea trenului. Auzim murmur de păraie și vuete de vânturi prin codrii nevăzuți. Multe *tunele*, pe cari le ghicim după uruitul neobișnuit al vagoanelor. Am numărat mai multe de *patruzeci*... Ș'apoi nu mai știu nimic! Somnul m'a furat totuș, cu fruntea răzimată de geam... Rareori am tresărit la gări cu lumină multă, unde glasuri răgușite de chelneri, îmbie din răspuțeri:

— *Caramelli, arancia... Aranciata!*

Dar cui să-i ardă atunci de bomboane și de limonadă! Un cap de român glumeț se pleacă prin geamul deschis și strigă cât îl ia gura:

— *Un chilogramo di somno, non avete lei?*

Băiatul cu limonadă întâi rămâne uluit, apoi înțelege că se cere un chilogram de... somn! Și râde și el. Nu știu de glumă, ori de ciudata limba italiană a Românului? Ce vreți, dela o vreme, începem a o rupe și noi pe italienește...

Dimineața, Vineri în 22 Mai, suntem în *Firenze*, Florența, vechea capitală a Toscanei, orașul florilor și al artelor, al oamenilor mari și al poezilor. Piatră nestemată în cununa de frumuseți a Italiei! Cine știe ce însemnează un nume ca Dante Alighierii, un Michel Angelo,

un Cellini, un Galileo Galilei, Medici și atâția alții; cine a auzit vreodată de *Florența* cu nesfârșite grădini de trandafiri și de olivi, de Fiesole, și de râul Arno, cu maluri pururea verzi, acela tresare și numai la auzul numelui de Florența... Ea e aici, colo la câțiva pași, peste gară. S'a trezit din somn, ca o fecioară între flori. Soarele de Mai o mângăie dulce și noi vom putea s'o vedem în toată strălucirea ei! Ce bucurie și fericire...

Dela gară drumul ne duce deadreptul la *Duomo*, sau catedrala Santa Maria del Fiore. Orașul nu s'a trezit încă deplin și piața din fața bisericii e aproape goală. Nimic nu ne turbură deci să putem privi în liniște minunata bazilică vestită. Intregă clădirea este numai din marmură albă, neagră și verde, la care au lucrat cei mai mari măeștri ai Italiei, din toate vremurile. Cupola ei, la care s'au lucrat 14 ani, între 1420—34, după planurile lui Brunelleschi, se înalță cu o îndrăzneală și cu o maiestate uimitoare. N'o întrece nici cupola bisericii San-Pietro din Roma. Înălțimea acestei cupole întrece par'că și sborul păsărilor, dintre cari doar șoimii și vulturii privesc lumea dela înălțimi ca cea de 107 metri, câți are cupola domului din Florența. Ce să mai spunem de turnul de alături, de campanila lui Giotto și Pisano, care e mai degrabă o singură bucată de stâncă, implântată în mijlocul palatelor și caselor cu câte 5—6 rânduri de ferești. Vârstele albe, verzi și negre, încing și turnul până sus, dându-i înfățișarea unui catarg uriaș, pe care fâlăie drapelul nesfârșit al bolții albastre...

Dacă ar fi învățat Apostolii despre botez în feliul cum învăță pocăiții, de-a bună seama nu ar fi cutezat vlădiciei aceștia să deie porunci ca copilul să se boteze cât mai îngrabă. Dar ei bine au cunoscut învățătura Apostolilor. Au fost doară uchișii lor și din gura lor au cules toată învățătura mântuitoare. Aceasta învățătura botezului copiilor, ne-au lăsat-o și nouă și noi o păzim cu sfințenie.

Dr. I. Florian, canonic.

Primiri la teologie în Blaj.

Primiri în Seminarul teologic din Blaj se vor face în ziua de 28 August 1925. Tinerii cari doresc să urmeze această școală de preoție, trebuie să-și arate dorința lor într-o cerere scrisă cu mâna proprie, adresată Prea Venerabilului Consistor Arhiepiscopesc în Blaj, la care vor alătura:

1. Carte de botez dela preot; 2. Certificat de bună purtare tot dela preotul satului; 3. Diplomă de bacalaureat; 4. Declarația tinărului, că după isprăvirea seminarului se va sfinți și va fi ascultător Ordinariatului. Această declarație trebuie făcută în fața preotului și a doi martori; 5. Declarația părinților sau a tutorelui, prin care se obligă, că dacă tinărul din vina sa nu s'ar preoți, ori nu ar sluji în arhidieceză, părinții vor plăti toate cheltuielile avute cu creșterea lui în Seminar.

Scrisorile trebuie să ajungă în cancelaria arhidiecezană din Blaj, cel mai târziu până în 27 August, la ora 9 dimineața. În aceeași zi, tinerii vor trebui să fie de față în cancelaria Venerabilului Rectorat seminarial, la vizita medicală, care se face la ora 2 după masă. Cei cari nu se vor supune la această vizită, nu vor fi primiți.

Adaogăm din partea noastră, că astăzi, cariera preotească, pe lângă sfințenia și măreția ei, este una dintre celea mai bune și mai sigure. Preoții au pretutindeni porțiuni canonice (ieșejii) frumoase și plată dela stat. Tinerii cari doresc o viață liniștită și celea mai înălțătoare mângăieri sufletești, alături de altarul Domnului, să nu pregete nici o clipă a se înscrie între ascultătorii de teologie!

Știrile Săptămânii.

Indemnați pe vecini și cunoscuți, să aboneze și dânsii „Unirea Poporului“, foaie veche și cinstită, care scrie pe înțelesul poporului.

A doua călătorie la Roma se face la toamnă, prin Septemvrie. Inscriseri la Păr. Aurel C. Domșa, protopop în Blaj.

La manevrele de toamnă, cari se vor ținea din August până prin Octomvrie, unde va fi lipsă, se vor rechiziționa dela locuitori cai, căruțe și alte unelte de transport, sub formă de închiriere, cu plată. Adeacă armata poate cere dela economi căruțe și cai spre folosință, dar proprietarii vor primi plată în toată rânduiala. Nimenia să nu se împotrivescă la acestea rechiziții, că armata are porunci în această privință.

S'a dărâmat o casă la Cluj. S'a întâmplat și una ca asta, chiar într'un oraș cu atâția ingineri și arhitecți ca în Cluj. Casa bătrână a fundațiunii „Petran“ din strada bisericii ortodoxe, s'a prăbușit într'o dimineață, îngropând sub dărâmături pe locuitorii cari dormeau încă. Mare noroc, că cei năpăstuiți au scăpat totuș cu viața, pe sub grinzi și pe sub mobile răsturnate. Adevărat că unii, două femei de pildă, au zăcut ceasuri întregi sub dărâmături. Casa „Petran“ de multă vreme era păcătoasă și hardughită, mirare că au mai locuit oameni într'ansa. Și mirare, că despărțământul din Cluj al „Asociațiunii“, de care se ține fundațiunea Petran, a lăsat să ajungă casa până la dărâmare. Foile ungurești din Cluj fac larmă mare.

Trebuie mare grijă la trecătorile peste linia trenului. La stația Baldana între București-Pitești, un sătean trecea cu căruța peste drumul de fier, având lângă sine pe nevastă-sa și un copil de 12 ani. Sosind fără veste un tren, căruța a fost prinsă pe linie și sfărâmată, cu cai și cu oameni cu tot. Singur copilul a scăpat cu viață, dar se luptă și el acum cu moartea, într'un spital din București.

Papălapte s'a înecat în rachiu. . .

Nu-i glumă, ci curatul adevăr. S'a întâmplat aievea în comuna Lupoia din județul Mehedintzi. Săteanul Grigore Papălapte (acesta e numele lui de familie), bând prea mult rachiu a încetat din viață, când mergea cu carul spre casă. Așa scrie gazeta „Universul“. — Ciudată întâmplare! Să te chieame Papălapte și să mori de rachiu... Pe semne nu-i bine să-și mintă omul numele!

Bunica și nepoata! În orașele Stokton și Darlington din Angllia, s'au făcut acum de curând serbări mari, din prilejul împlinirii alor 100 de ani, de când au pornit a umbla trenurile. A fost scoasă la vedere și cea dintâi locomotivă, care a făcut la 1825, drumul între Stokton și Darlington. Era însași locomotiva lui Stephenson, cel care a ghicit trenurile. Bunica locomotivelor a fost desruginită și așezată frumos pe linie, ca atunci demult, înainte cu 100 de ani, când era ea în vremea ei. Ba mai mult: a fost pusă sub presiune și pe coșul ei înalt au început să năvălească rotocoale mari de fum. Bătrâna dela o vreme prinse a pufăi... I-se dete și un mecanic din cei de demult, un moșneag gârbov și alb. Pe altă linie, alături, o locomotivă dintre celea mai nouă, strănepoata bunicii. Public fără număr privea acestea două alcătuirii ciudate. Una puțintică, scorojită, cu gâtul lung și cu roatele mari. Alta uriașă, puternică, numai robinete și oțele, pe lângă care locomotiva lui Stephenson părea un cărucior de copii. Ș'apoi au pornit amândouă locomotivele alături, spre Darlington. Bătrâna se ține bine de nepoată, o vreme. Apoi tușește, strănută și varsă schinteii. Inșă înzadar! Nepoata sboară ca o rândunică, măcar că e de 10 ori mai povarnică decât bunica. Într'un târziu a sosit și bătrâna la țintă, veselă că nu s'a dat de rușine. Ar fi fost și păcat, căci însuși fiul Regelui Angliei a privit și a lăudat calea ei cea din urmă. !

Unde-i americanul cu dolarii? Un unгур din Lugoj, care a stat 16 ani în America, s'a întors de curând în țară, având la el o mare sumă de dolari. Ungurul american a fost văzut înainte cu două săptămâni la Timișoara

Privită mai deaproape, biserica și campanila înfățișază nenumărate statui, pe cari le-au lucrat măeștri ca Donatello și Luca dela Robbia. Sunt chipuri de proroci și sfinți, cari sunt din marmură și grăiesc toluș, mai mult decât toate predicile din lume...

Pe din lăuntru, biserica Santa Maria del Fiore e largă și încăpătoare, cât întrece orice închipuire. Altarele abia se zăresc în depărtări. Și lumina, puțină, care se cerne de sus, prin ferestre înguste, împrumută lăcașului un sguđuitor fior de sfințenie. Par'că nici nu ești pe pământ, ci la pragurile pline de liniște și de măreție lumnezească ale Raiului... Închinătorii se strecoară în cea mai deplină tăcere. Și făpturile omenești sunt par'că așa de mici, așa de neînsemnate, aici, unde cerimea bisericii abia se vede și păreții cuprind goluri de sute de metri. Cine nu crede în fiorul sfințeniei și al credinței adânci, meargă la Florența, în Duomo, și se va prosternea în genunchi, ca un mieluleț fără de țrai. !

Să mai pomenim de statui și frescuri de Michel Angelo, Bandinelli, Donatello, și alți triași ai daltei și ai penelului? Ajunge. Că asemenea minuni trebuiesc văzute și simțite...

Dela Dom ne atrage mai întâi Battisteriul (biserica unde se făceau botezuri) cu renumitele porți de bronz, despre cari s'a zis, că ar fi trebuit puse la Rai, nu la oclădire de mâni omenești. Ele înfățișază viața lui Isus și icoane din Vechiul Testament, neîntrecute până azi de nici o mână de artist. Ghiberti e nemuritorul lor

părinte, în fața măestriei căruia s'a închinat adânc și Michel Angelo, gloria Italiei și a creștinătății.

Când avem răgaz să mai răsuflăm după atâtea impresii, ne încunjură ceata lărmuitoare a vânzătorilor de cărți postale cu vederi, și cei cu albume și cu plachete. Sunt o oaste întreagă și răsar ca din pământ. Te îmbie, se roagă să cumperi, se sfădesc și dacă li contrazici, înjură ca țigani... Le-am prins năravul în curând. Te faci stan de piatră, nu-i vezi, și-ți cauți de treabă. Așa te lasă în pace și te mântui. Că altfel te ard și te frig, de-ți vine să plângi, când afli mai târziu cum te-au înșelat. Rar când o scoți la căpătâi cu dânsii... li cunoaștem din Venezia.

Vreo câțiva dintre pelerini ne desfacem de mulțime și luăm tramvaiul pentru Fiesole. Urcăm în curând printre vestitele grădini florentine, pline de chiparoși, olivi și trandafiri. Urcăm pe muntele prăpăstios, unde sunt urme de cetate etruscă, din vremurile de dinainte de Romulus și Remus, și e cea mai frumoasă vedere asupra Florenței. Până sus, azi muntele e numai vile și curți de vară, printre flori și arbori cu frunza pururea verde. Așa mi-am închipuit eu totdeauna grădinile împărătesei Semiramida, cari au fost socotite în vechime între celea șapte minuni ale lumii. Praguri largi cu straturi desfășurate, printre cari fișnesc izvoare de cristal și înrouează cu picuri de diamant flori de toate culorile. Apoi ziduri vechi, castele cu piatra roșie și mănăstiri, înfipite la subsuori

de stânci, pe cari se răsfăță vițe de vie și tufișuri acățătoare... Așa este coasta muntelui la Fiesole.

Sus de tot, un orașel cu ruini din vremea Etruștilor și a Romanilor, un lăcaș călugăresc, unde au strălucit și sfinți între monahi, în ale căror chilii strămte te cutremuri. Și, mai pe sus de toate, este la Fiesole o terasă, fără seamăn în lume!

Jos, în vale, pe tivitura de argint a râului Arno, se întinde Florența. Palatele și casele se amestecă cu zarea și cu munții. În mijloc e Domul și Campanila, Palazzo vecchio cu metereze ca de cetate, biserica Santa Croce și alte nenumărate biserici și mănăstiri. Cupola Domului par'că stă de vorbă cu soarele. Razele lui o încunună cu fire de aur și cu nestimate... Printre palate grădini cu verde bogat, chiparoși mulți pe dealuri și sticliri tăioase de ape, unde Arnul se adâncește, departe, sub cerul fumuriu. Întreagă priveștiștea îmbrăcată în aur de soarele tinăr de Mai...!

Nu e mirare că unul dintre cei mai mari poeți ai Italiei, Carducci, din acest loc a putut să-și scrie celea mai fermecătoare versuri ale sale! Acestea versuri sunt săpate cu slove de aur în zidul de alături, ca un imn de preamărire a Florenței și a neamului italic.

Ceeace mai este la Fiesole, nu ne mai leagă. Nici zimbetele curate și prietinoase ale copilulețelor cari ne îmbie boboci de trandafir. Coborim cu sufletele pline de farmec și de lumină. Și am dori ca ceeace am văzut de pe terasa

unde pusese la cale niște afaceri, cu un oarecare Sommersein... Din Timișoara se spune că a plecat spre Lugoj, dar nici până astăzi n'a mai sosit! La plecarea din Timișoara avea la sine opt mii de dolari.

Legile englezești sunt foarte întărite și aspre. Iar englezii le și țin cu cea mai mare sfîntenie, începînd dela Rege și dela miniștri, până la cel din urmă cetățean. Nimenia nu se poate subtrage de sub ținerea legilor, oricine ar fi. O dovadă s'a făcut în zilele trecute, când Regina noastră a trecut din Franța în Anglia. Maiestatea sa are un minunat cățeluș, blînd și scump, cum nu se mai găsește. Și l-a luat cu sine în călătoria pe care o face în străinătate. Iar cu acest cățeluș, a fost un pic de năcaz la granița Angliei. Este o lege engleză care spune, că nici un căne nu poate fi dus din Europa, ori din alte părți ale lumii, în Anglia. Și iată că și cățelușul Reginei noastre s'a lovit de această lege. Când l-au văzut englezii la graniță, s'au închinat adînc în fața Reginei și au zis: Maiestate, legile noastre nu îngăduie să primim cățeluși în țară. Vă rugăm deci, cu tot respectul, binevoiați a Vă despărți de drăgălașul animal. Scumpa noastră Regină a zîmbit cu bunătate și a zis: Foarte bine, legea-i lege și ea trebuie ținută! Micul meu prietin va rămînea aici și am să-l găsesc la întoarcere. Englezii s'au bucurat că atât de ușor s'a isprăvit treaba, foarte neplăcută pentru ei, în fața unui oaspe așa de înalt. Mai intristat a rămas cățelușul... El n'a putut înțelege tîria legilor englezești.

Listele de alegători comunali. În țara noastră este, de curînd, o nouă lege administrativă, care se ocupă cu cărmuirea județelor, a orașelor și a satelor. Această lege prevede o altă orînduire a conducerii comunelor decât cea de până aci. — Reprezentanțele sau comitele vechi comunale se șterg și în locul lor se aleg așa numitele *Consilii comunale*. Acestea consilii, stătătoare din câte 9 membrii, au în mînă toată chiverniseala satului. Sunt, cum s'ar zice, cărma și conducerea obștii. De aceea e mare lucru ca în ele să nu ajungă, decât oameni vrednici, cinstiți și cu scavn la

cap! Pe membrii consiliilor îi aleg sătenii, adică bărbații cari au locuință statornică în comună și au trecut de 21 ani. Alegerile de consilieri comunali se vor face, dupăcum arată toate semnele, la toamnă. *Listele celor cu drept de vot în alegerile comunale, se fac chiar în aceste zile.* Prin urmare, toți oamenii ajunși la vrîsta de alegător să fie bigători de seamă, cum se fac aceste liste? Să mergă la primării și să întrebe: m'ați luat și pe mine în listă? Să vedem lista! Acolo-i și numele meu? Nu m'ați lăsat cumva afară, din greșală? Și să nu se miște din cancelarie până nu se știe luat în listă, cu numele și cu porecla bine scrise. Lucrul acesta să nu creadă nime că-i glumă, ori lucru nimic. La toamnă se vor schimba reprezentanțele comunale și când va fi la vot, mare pacoste să n'ai tu cuvînt în alegerea consiliului, care va conduce trebile comunei tale 4 ani de zile! Cu atât mai vîrtos, că politica va încerca să-și vîre codița și'n alegerile comunale, ș'atunci ușor vor ajunge în fruntea satelor cine știe ce slugoi, ori năimiți...

Crășme închise de formă. Legea spune, că duminica trebuie ținute închise și prăvăliile și crășmele. Bună lege. Numai că ea, în unele părți, e trasă pe sfoară. Ni-s'a spus, că și aici, la noi, în Blaj, unele fîgădău primesc și servesc oaspeți cu obloanele trase... Se închid obloanele și se deschid porțile. Și cei însetați ușor le nimeresc... De-o fi așa, halal de ea lege! Cine are controla peste legea „Repaosului duminical”?

Poșta gazetei.

George Suciu, Iudaiopolis, America. Biblia (Noul Testament) tipărită la Oradea mare cu binecuvîntarea Preasfinției Sale Valeriu Traian Frențiu, episcop român unit, se găsește de vânzare la *Librăria Seminarului din Blaj*. Prețul unui exemplar, legat frumos, 50 lei. Intovărășiți-vă mai mulți și scrieți la *Librăria noastră*, care Vă trimite câte Vă trebuie. Bani îi puteți asigna la banca „Patria” din Blaj, adaogînd și spese de poștă. Pentru poștă, cu recomandare, 30 lei.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

dela Fiesole să nu se mai șteargă niciodată din oglinda amintirilor noastre...

Sosiți în oraș, vizităm *Signoria*, palatul stăpînitorilor de demult (puternica Familie Medici) în care grăiesc veacurile, *Loggia dei Lanzi*, un fel de prispă cu statui nemuritoare ca „Răpirea Sabinelor” de Giovanni Bologna și „Perseu cu capul Medusei” de Benvenuto Cellini. Cercetăm *Muzeele Pitti și Uffizi* cu nesfârșite icoane ale celor mai mari pictori ai lumii. În aceste tablouri clocotesc gândurile și simțirile înaripate ale veacurilor, în cari omenirea, scăpată de năvăliri barbare, a știut să regăsească vechile năzuinți de măreție și de frumusețe a Grecilor și Romanilor. Adevărat, că suflul nou al acestei renașteri l-a dat credința creștină cu tainele și cu minunile ei, purtînd mîinile unor maeștri ca Rafael, Leonardo da Vinci și Michel Angelo, să zugrăvească icoane de sfinți, cum minte omenească n'a putut izvedi altele mai frumoase.

Am văzut și biserica *Santa Croce* cu mormintele lui Dante, Michel Angelo și Galileo Galilei, biserica *San Lorenzo*, cu capela Medicilor, unde sunt „Zorile” și „Noaptea” lui Michel Angelo. Noaptea, fecioara dormind, în fața căreia cercetătorii umblă în vîrfurile degetelor și vorbesc în șoapte, să n'o deștepte... Atît e de vie, măcar e numai o marmură. Ii auzi parcă suflarea pe buze!

Și câte nu se pot vedea în Florența, unde prcă tot a doua casă e un muzeu și tot a ze-

cea o biserică. Dar noi n'am avut decît o jumătate de zi până la prînz, pentru toate minunile și frumusețile Florenței... Ne-au și obosit atâtea lucruri și ne-au stors toată vlaga. Cel dintîi s'a dat bătut Baciul Aurel, care se învârtea desnădăjduit pe lângă Dom, căutînd un colțor de umbră și un scaun de odihnă. L-am găsit, ca la Timișoara, cu fruntea înbrobonată de sudori. Și ce bine ne-a părut, când ne-am putut așeza și noi alături de Sfinția sa...!

La masa dela prînz ne-am întîlnit iarăși cu toți și ne-am luptat din greu cu „pasta ascia” la hotelul „Napoleon”. Strașnică mîncare pasta-șuta asta... Macaroane cu parmezan (caș mărunțit) și cu sos tomat. Ce și putea să fie altceva?

Ne înviorăm însă curînd, când auzim cum Popa Manu (simpaticul deputat și orator politic) și cu Popa Aron de pe Tîrnave au căutat cimitirul Florenței, cimitirul creștinesc, și, când colo, s'au trezit la locul de îngropare al credincioșilor lui Moisi! Ce să te miri, când Popa Manu are barbă cam... jidovească și pe părințele din Mihalț îl cheamă Aron! Cei dela tramvaie văzîndu-i și auzînd: Aroane încoace, Aroane încolo, i-au îndreptat la cimitirul jidovesc...! A fost o veselie și un haz la masa noastră, a poporului, de mai rar.

Ce să-i faci? Așa-i călătoria, cu pășanii și cu voie bună.

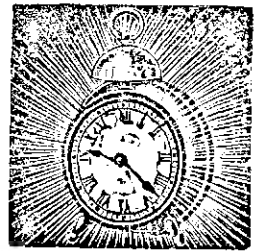
De vânzare O instalație pentru fabricarea de săpun cu toate celea lipsă, se vinde din mînă liberă. Doritorii să vor adresa la Administrația gazetei noastre (59) 2-2

Ucenici de prăvălii

În prăvălia de coloniale, cereale, articlii de manufactură R. M. S. și altele, a Dilor Nicolescu și Hirș din Tulgheș, jud. Ciuc, se caută unul sau eventuale băieți din familie bună ca ucenici. Ieții trebuie să cunoască atît limba mînă cât și maghiară. Pentru condițiuni de primire rog a se adresa Dluui AUREL NICOLESCU, comerciant proprietar în Tulgheș, jud. Ciuc 2-2 (56)

M. FRIEDMANN

ceasornicar și juvaer în BLAJ,
Strada Timotei Cipariu.

Se găsesc tot felul de oroloage atît de busunar cât și de părete. Face și reparațiuni de orice fel. Prețuri reduse.

Cumpăr aurituri și argintării.

24 17-

Pânzeturi pentru costume naționale, sîrmă, arniciuri și lînă, mare asortiment la magazinul

Ștefan Nyergeș, Blaj

Tot aici se află în depozit stoffe de lînă pentru uniforme la fete și băieți, pecum și pentru alte haine.

Delenuri, crepoane, eporgiuri, zefiruri și altele.

Articole cosmetice, apă de Colonia, săpunuri fine de față, parfumuri și altele.

La secția cu coloniale:

Bomboane, ciocolată, cadouri de sărbători!

Fructe sudice.

PREȚURI CONVENABILE, SERVICIU PROMPT.

(3) 42-52

RECLAMA

este sufletul comerțului